

První ročník odborné konference
o výzkumu přírodního i umělého podzemí

Výzkum v podzemí 2010

Sborník abstraktů

Setkání speleologů
v Českém krasu 2010

Konference se koná dne 23. října 2010 v Srbsku
u příležitosti Setkání speleologů v Českém krasu 22.–24. října 2010 pořádaného Českou
speleologickou společností ZO 1-06 Speleologickým klubem Praha.

Programový výbor konference:

Karel Ryšánek, Česká speleologická společnost ZO 1-06 Praha
Mgr. Lukáš Falteisek, Přírodovědecká fakulta UK v Praze a ČSS ZO 1-06 Praha
doc. Ing. Karel Roubík, Ph.D., ČVUT v Praze, FBMI a ČSS ZO 1-06 Praha

Generální partner programu
Ochrana biodiverzity

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Vyzvaná přednáška

Ladislav Lahoda

CMA - společnost pro výzkum historického podzemí, Praha

Hledání ztraceného vchodu E do podzemní továrny Richard

Příspěvek demonstruje možnosti a kombinace teoretických, povrchových i podpovrchových výzkumných technik na příkladu hledání předpokládaného vchodu E do podzemní továrny Richard.

Odborná sdělení

Dagmar Ziglerová, Anna Bláhová

ZO ČSOP 1-30 Nyctalus, ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha

Ochrana netopýrů při stavebních úpravách včetně uzávěr podzemních prostor

Seznámení s problematikou výskytu a ohrožení netopýrů v panelových sídlištích, možnosti spolupráce speleologů při monitoringu a ochraně netopýrů při stavebních úpravách (zejména zateplování) panelových domů, doporučené postupy a možná řešení. Základní principy a postupy při uzavírání podzemních prostor.

Jiří Dragoun

ZO ČSS 1-11 Barrandien

Objevy v jeskyni Na Javorce z posledních tří let

Promítání fotek z jeskyně Na Javorce bude obsahovat objevy z let 2007–2010. V těchto letech se poštěstilo objevit nejkrásnější části v délce 1000 m. Uvidíte sintrové ozdoby z nepřístupných částí jeskyně a vysokých komínů, dále trasu z Propasti Peprdok přes Půdu Medovou chodbou do Tunýlků. Nádherně vyzdobenou vertikálu Blaník a Stínadla, největší strašidelnou jámu zvanou Sešup a nakonec letošní objev – propast, která naši jeskyni učinila nejhlubší v Čechách (115 m) s nadějným pokračováním pod vodou.

Milan Korba

Popovický montanistický superklub

Průzkum hrobky v kostele sv. Jiří ve Starém Plzenci

V sobotu 21. 8. 2010 proběhla explorace prostoru pod starým neidentifikovatelným náhrobním kamenem ve Svatojiřském kostele ve Starém Plzenci. Nabízely se tři možnosti, jimiž tato akce skončí: 1. Pod kamenem nebude nic nebo jen v hlíně uložená rakev. 2. Pod kamenem

se bude nacházet hrobka. 3. Pod kamenem se zjeví vchod do podzemní krypty. A jak to vše probíhalo a dopadlo, o tom pojednává tento příspěvek.

Záhadná chodba pod starým hořovickým zámkem

V roce 2006 během revize zimovišť netopýrů jsme si ve sklepení starého hořovického zámku povšimli několika vchodů do podzemních chodeb. V srpnu letošního roku došlo konečně k jejich průzkumu a zmapování. Ačkoliv se podle místních pamětníků jedná o tajné štoly spojující zámek s hrady Valdek, Točnick a Karlštejn, skutečnost je patrně mnohem, mnohem prozaičtější.

Barevná krása kyzových dolů

Na horním toku Berounky, a nejen tam, se dodnes zachovaly pozůstatky po dávné těžbě vitriolových břidlic – opuštěné průzkumné štoly i několik větších dolů. Bohatý obsah síranů a limonitu spolu s prosakující a protékající vodou v nich vytváří obdivuhodné krápníkové scenérie, které si nijak nezadají s výzdobou jeskyň v Českém krasu. Skromná fotoprezentace chce upozornit na ty nejpůvabnější z nich.

Petr Nakládal
ZO ČSS 1-02 Tetín

Tetínské vyvěrání – úvod do geologie lokality

Předmětem příspěvku budou hydrologická pozorování a teoretické úvahy, které byly motivem k obnovení prolongace v Tetínských propástkách.

Historie výzkumů v suché části Grotta del Bue Marino

Jeskyně Bue Marino na Sardinii je tradiční lokalitou českých a slovenských speleopotápěčů, kteří zde pracují už 20 let. Během této doby objevili a zmapovali podstatnou část tohoto rozsáhlého jeskynního systému. Během speleopotápěčských akcí také vznikla myšlenka, že by některé části jeskyně přístupné pouze přes sifony bylo možné zpřístupnit i pro nepotápěče. To by usnadnilo další výzkum příslušných částí jeskyně. Příspěvek shrnuje počátky realizace této myšlenky s důrazem na to, že nejde o konkurenci potápěčům, ale o doplnění jejich aktivit.

Ladislav Pecka
ZO ČSS 1-02 Tetín

Tetínské vyvěrání - řešení problému

V minulém roce došlo na lokalitě Tetínská propáستka (13-24/B) k prvnímu většímu objevu. Na lokalitu jsme se vrátili v roce 2004 po vyhodnocení situace po povodni v roce 2002 (Nakládal a kol. Speleo 39, 41). Naše práce představuje jen část aktivit souvisejících s problematikou vývěru vod pod Tetínem. Toto místo je známé od roku 1942, kdy došlo k prvnímu známému vývěru vod z Tetínského vývěru (13-001). V průběhu let došlo k řadě

pokusů obejít vývěr, dostat se za něj. Objev Tetínské propásky (13-024/A) v roce 1960 K. Drábkem byl první. Následovaly práce na samotném vývěru v letech 1965-1970, podniknuté řevnickou skupinou, vedenou Valešem, a dále skupinou V. Lysenka. Na tuto činnost navázal v roce 1973 Josef Plot se zárodkem pozdější skupiny Tetín. Prvním větším objevem byla jeskyně Bišilu (13-011) v témže roce. V letech 1976–1978 proběhly výkopové práce na Tetínské propáskce; práci zastavil zával.

Náš loňský objev i letošní úspěch (zatím v délce cca 20 m, nezmapováno) je jen malým úspěchem v celkovém cíli – odpovědi na otázku: „Co to teče pod Tetínem?“ (Žák a kol. Český kras 2009).

Lukáš Falteisek

ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha

Objevy v suchých částech Grotta del Bue Marino v letech 2007–10

Prokopání mohutného sintropádu dokončené roku 2006 zpřístupnilo asi kilometr dlouhý úsek severní větve jeskyně Bue Marino mezi 12. a 17. sifonem, který byl předtím známý pouze potápěčům. V letech 2007 až 2010 uspořádaly ZO ČSS

1-02 a 1-06 celkem pět akcí věnovaných průzkumu těchto prostor. Během těchto akcí se podařilo objevit celkem 940 m nových prostor. Převážná část těchto chodeb se nachází ve výšce 12 až 24 m nad hladinou vody v hlavním tahu jeskyně. Z jejich charakteru a pozice lze usuzovat, že v minulosti tvořily souvislé horní patro jeskyně, které bylo protékáno aktivním tokem, patrně alespoň částečně ve freatickém režimu. Toto patro je dnes z velké části nepřístupné z důvodu značného zaplnění sintry a jílem. Na dnešní hlavní tah jeskyně je napojeno četnými komínky a propastmi, které mají často charakter invazních chodeb. Skrze některé z těchto komínků také došlo k vyklizení sedimentů z horního patra a tím i k opětovnému zpřístupnění některých jeho částí.

V letošním roce se také podařilo objevit přítokovou chodbu v úrovni spodního patra jeskyně s nadějným pokračováním. Tato chodba může hydrologicky souviset s ponorou v nedalekém údolí Codula Fuili a s fosilní ponorovou jeskyní Su Orcu.

Karel Roubík

Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze a ČSS ZO 1-06 Praha

Licenční kurz „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“

Příspěvek prezentuje význam, strukturu a způsoby realizace dlouhodobého licenčního kurzu „Instruktor speleoalpinismu a speleologie“. Kurz vznikl spoluprací několika organizací a tyto organizace se společně podílejí na jeho realizaci. Jedná se o Fakultu tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Fakultu biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze, ČSS ZO 1-06 Speleologický klub Praha a Duhu Studánka Náchod – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi. Převažující náplní jsou zejména správné techniky speleoalpinismu a speleologie, bezpečnost těchto aktivit a získávání praktických dovedností v těchto oblastech. Důraz je též kladen na výuku práce s kolektivem lidí, jejich vedení, motivaci činnosti a možnostem využití speleoalpinistických technik a speleologie jako složky volnočasových programů a mimoškolního vzdělávání. Po úspěšném absolvování kurzu a složení závěrečných teoretických i praktických zkoušek je účastníkům kurzu udělena oficiální licence, kterou vydává Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.